

LA CAMBRA DE THOT

Lema: L'ull d'Horus

15 de març de 2011. 19:30 La Vall dels Reis.

El fulgent astre que coronava el firmament m'abrasava la pell tot ignorant les múltiples proteccions que portava. Les dunes del desert, modelades contínuament pel vent, oferien un curiós paisatge en el qual els meus cansats i vagarosos ulls s'hi podien refugiar per a ignorar la calor sufocant. Tot i això, era ben conscient que d'aquí a unes hores el que em preocuparia seria un gèlid contrast tèrmic que paraltzaria el meu cos prèviament carbonitzat pel sol.

L'expedició era formada per cinc experts. Buscàvem una mastaba en les entranyes de les escarpades serralades de la vall. Segons el professor encarregat de la missió encara n'havia de quedar alguna altra que no fos per a faraons, sinó per als secrets. Portàvem poc temps cercant els misteris i enigmes d'Egipte xifrats en uns papirs hieràtics perduts en la història, però tampoc disposaven de molt més capital per a prolongar excessivament la cerca. L'expedició estava comandada pel professor Harris, una eminència en l'arqueologia i amb un doctorat en egiptologia per la universitat de Cambridge. Després estàvem acompanyats per tres arqueòlegs, els quals semblaven més aviat uns saquejadors de piràmides; però ja se sap que les aparences no ho són tot, o això diuen! Seguidament teníem amb nosaltres el conservador del museu del Caire i finalment, jo mateix, el doctor Köhler. Una cega esperança en trobar la tomba dels misteris guiava les nostres extenuades extremitats. En unes hores vàrem arribar al punt on plantaríem el nostre campament base, hauríem de rastrejar els 9 kilòmetres a la rodona.

16 de març de 2011. 5:00 Vall dels Reis - campament base.

Ens vàrem despertar amb les suficients energies per a pentinar de nou una altra zona de l'enorme vall. Fonamentalment m'encarregava de vetllar per la seguretat dels membres de la campanya, tot i això, atès els escassos recursos, de tant en tant havia de dedicar-me a realitzar tasques arqueològiques. Certament això ho feia tot més entretingut. El professor es movia frenèticament d'un costat a l'altre de la zona, donant ordres de forma contínua i accelerada. Però aquesta actitud tenia una explicació: havia començat a sobresortir una espècie de sostre de pedra. Un arqueòleg, amb tota la determinació, extreia la sorra d'un sector fins arribar a trobar el vèrtex del que semblava una llosa de pedra. Podria ser alguna entrada?

17 de març de 2011. 7:30 Vall dels Reis - excavacions.

En un dia, tots cinc vam aconseguir treure la sorra de sobre la llosa, la qual començava en un punt allunyat d'un penya-segat i continuava fins entrar-hi. A partir d'aquí, tot ja semblava més senzill i emocionant, per fi havíem trobat un fil per poder seguir. Durant els següents dies vam realitzar les tasques adequades per a poder entrar a la tomba.

22 de març de 2011 17:00 Vall dels Reis - excavacions.

Per fi es mostra davant dels nostres atents ulls l'anelhada entrada. L'enorme llosa que inicialment havíem trobat era la base superior d'un ortoedre. En l'arcaica i pesada porta es podia apreciar com el recinte no havia estat obert des de que fou segellada en temps immemorials. L'extracció del mur que obstaculitzava l'entrada durà més del que ens haguéssim pogut pensar. La màxima prioritat era conservar-lo, perquè pogués ser examinat en un futur no molt proper. El representant del museu egipci ja es fregava les mans. Ensenms, vàrem endinsar-nos al túnel; però, primerament, vaig encarregar-me de comprovar l'atmosfera de l'anre i la seva composició. No fos cas que hi hagués proliferat algun fong o bacteri i ens trobéssim immersos en un mar de gasos emmetzinats.

L'arqueòleg que anava al davant portava una espelma a la mà dreta per a comprovar que no es quedéssim sense oxigen i segur que si hagués tingut un canari l'hagués portat amb ell, com els antics miners. Al primer túnel s'hi podien apreciar una enorme varietat de gravats que il·lustraven el sostre i les parets, una combinació de colors que segurament quan fou pintada desprenia una radiant energia. Ara amb prou feines es podien entrellucar les pintures.

-Ni un pas més -cridà qui s'obria pas entre les tenebres al capdavant.

Del terra emergia un pou que tallava el camí. Feia 2,5 metres d'ample i 3 metres de llargada. Tot sovint se'n col·locaven a l'entrada de certs monuments funeraris. Amb una escala de mà vam esquivar l'obstacle. Quan il·luminàrem el fons, vam confirmar les nostres especulacions: ningú havia entrat allà, i no s'hi observava cap tipus de restes mortals. Hom es podia despistar, tot admirant els llampants frescos de les parets, i precipitar-se a l'abisme on hi trobaria una mort segura. No calia cap tipus de complicat mecanisme a base de politges, cordes i punxes. Allò era més simple, però més eficaç. Les cordes es trenquen, les politges s'encallen; en canvi, els forats perduren. En uns minuts ens plantàrem en una sala rectangular on l'únic singular que hi havia eren les columnes que suportaven el pes de la roca del penya-segat. Ja ens havíem aventurat fins a les entranyes de la muntanya. Emulava a Axel penetrant en el volcà Sneffels. La primera cambra presentava representacions murals que em resultaven estranyes. Les columnes estaven recobertes per unes làmines d'or, les quals recobrien tot el fust fins a arribar a un extraordinari i místic sostre que contenia petites peces de lapislàtzuli incrustades. Aquell complex de passadissos i sales no semblava pas una tomba, tot i això, abans d'arriscar un veredicte, optà per veure-ho exhaustivament. En aquella cambra hi havia tres portes més, cadascuna comunicava amb una altra estança molt més gran i dins de cada una, tres més. Aquell edifici on ens trobàvem era el refugi de la ciència, la qual havia estat gelosa i cautelosament amagada sota terra durant segles. Cada sala era dedicada a una disciplina diferent: medicina, astronomia, arquitectura, l'elaboració de navilis, matemàtiques...

Jo, directament, em vaig precipitar a la de medicina, però el professor Harris em va demanar ajuda per a resoldre un enigma a la sala de les matemàtiques. El professor dominava perfectament la lectura i escriptura dels jeroglífics, i

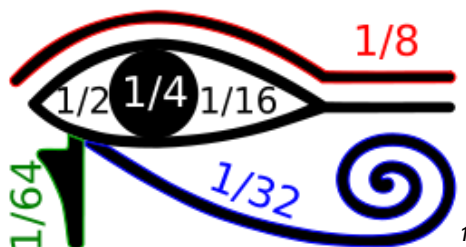
en breus instants es feu una idea de l'enunciat. Amb uns àgils moviments hi vaig arribar. La sala dedicada a les matemàtiques estava constituïda per munts de papirs en una espècie de prestatgeries que amagaven les parets, excepte un tros del mur on hi havia pintat el déu Thot. Estava representat amb un cap d'ibis que simbolitzava la saviesa, i es veia envoltat d'escribes. Llavors vaig adonar-me que aquest déu era present en tot el recinte. En canvi, el centre de l'habitable era ple dels invents egipcis d'ús quotidià com una clepsidra o un rellotge de sol. El professor s'incorporà i em traduí l'enunciat d'un problema matemàtic egipci, tot dient-me:

-Això supera el papir de Rhind!

Problema dels 6 déus:

Osiris, Horus, Isis, Ra, Seth i Thot es reuneixen per a repartir-se un camp quadrangular on edificar-hi temples en el seu honor. Seguint la proporció de

l'ull d'Horus $\frac{1}{2}, \frac{1}{4}, \frac{1}{8}, \frac{1}{16}, \frac{1}{32}$ i $\frac{1}{64}$.

Tots volen la part més gran per a construir-hi el temple més majestuós. En no posar-se d'acord opten per a realitzar un joc matemàtic proposat per Thot, déu de la saviesa.

Cadascú agafarà un vas canopi ² amb un seguit de joies d'una sola peça a dins. Cada peça comptarà com a una unitat. Les normes diuen que dins de cada vas hi pot haver un màxim de 9 peces o joies, i que no hi pot aparèixer cap fragment que indueixi a una fracció.

Anubis, amb la balança que utilitza per a pesar el cor de les persones després de morir, posarà les peces a cada vas i ho supervisarà tot, perquè totes les joies pesin igual i no es puguin fer trampes.. Com a remuneració rebrà l'1/64 restant del camp. El nombre de peces en els vasos serà diferent per a cada déu, i no superarà les 9. El nombre de joies de cada déu només el coneix ell i Anubis.

Després de dues o tres jugades es decidirà l'ordre en el qual els déus triaran el terreny. La clau del joc consisteix en superar tot un seguit de proves matemàtiques d'enginy i aleatòries, qui no les superi queda eliminat. Abans de començar el primer joc, cadascú haurà de dir una veritat sobre el seu

¹ Ull d'Horus: s'emprà aquesta referència mitològica per a representar fraccions en mesures agràries de superfície i volum. S'expressa en *heqats* (HqAt), unitat principal de capacitat de l'Antic Egipte. Aproximadament equival a 4,5 litres.

² Vas canopi: Recipient funerari egipci, sovint fet d'alabastre, destinat a contenir les vísceres momificades dels difunts.

nombre amb la màxima perspicàcia de que sigui capaç. Vegem què diu cada u:

Osiris: "Potser que algú tingui l'arrel quadrada del meu nombre".

Horus: "El meu és un número primer".

Isis: "El meu nombre coincideix amb el denominador d'una de les fraccions de l'ull d'Horus".

Ra: "El meu és un nombre imparell no a l'abast de ningú més".

Seth: "El meu és un número primer que comparteix les unitats amb el seu quadrat".

Thot: "Segur que el meu nombre no el té ningú més".

En la primera prova cada déu ha d'apropar-se a un altre i ensenyar-li el seu vas. Si entre els dos sumen un nombre parell, tots dos superen la prova. Si entre els dos sumen un nombre imparell, queda eliminat el que tingui nombre imparell.

Seth i Thot formen una parella i s'ensenyen el nombre. Thot guanya. Seth queda eliminat, serà l'últim a triar, el sisè.

Isis i Ra formen una parella i s'ensenyen el nombre. Isis guanya. Ra queda fora i serà el cinquè a triar.

Osiris i Horus formen parella i s'ensenyen el nombre. Els dos passen.

Anubis sap els nombres de tothom i per a posar més interès al joc diu que exactament ara hi ha dos nombres parells i dos nombres imparells i que el 3 no el té ningú.

Novament els déus diuen una veritat sobre el seu nombre:

Osiris: "Tinc un nombre imparell".

Horus: "Com que ara ja sé quin nombre té l'Osiris, si li restes el nombre primer més petit al nombre de l'Osiris, farà el mateix que el meu".

Isis: "El meu nombre no és un nombre primer".

Thot: "Jo us complicaré més la vida. Tenim un nombre curiós de tres xifres, totes imparells, diferents i el més petites possible. Agafem cadascuna d'aquestes xifres per separat i les elevem al cub. Sumem els tres cubs i fa el nombre curiós. Ara multipliquem la xifra de les unitats del nombres curiós per 2. El resultat és el meu nombre".

En la segona prova tornem a fer parelles, però diferents de les d'abans i guanya qui tingui més diversitat de factors primers la descomposició factorial del seu nombre. En cas d'empat passen els dos.

Isis i Osiris formen una parella i s'ensenyen el nombre. Els dos passen.

Thot i Horus formen parella i s'ensenyen el nombre. Thot guanya. Horus queda descartat i serà el que triarà en quart lloc.

A l'última prova els nombres es canvien. Aquest repte consisteix en endevinar les unitats de la xifra de l'altre tot dient veritats. Poden afegir o treure peces dels seus vasos canopis. Les peces que s'afegeixin són les que

s'han quedat dins dels vasos no triats o dels perdedors. Entre totes aquestes peces dels vasos dels no triats, dels perdedors, la suma és de 26. Des d'aquest moment Osiris, Thot i Isis poden alterar el seu nombre de peces al seu vas, treure'n o afegir-ne. Anubis revisarà que no coincideixi cap xifra de les unitats. Una estona després seuen en rotllana i per ordre van dient una veritat del seu nombre:

Osiris: "És un nombre que ningú ha tingut abans".

Thot: "Al meu vas, cap joia no toca amb una altra joia".

Isis: "És un nombre primer".

Després cada u podrà fer fins a 2 propostes per endevinar el nombres dels adversaris.

Osiris diu que el nombre d'Isis és 3. Ella ho nega. Llavors Thot diu que el nombre d'Isis és 5, i també ho nega. Llavors Isis diu que el nombre d'Osiris és 8 i ell ho nega. Isis assegura que el nombre de Thot només pot ser l'1, atenent a la veritat que ha exposat; però Thot afirma que no ho és. Tots queden desconcertats.

Anubis sentència que si endevinen el nombre d'algú i no ho reconeix, serà castigat i no podrà triar res.

Osiris diu que el nombre d'Isis és 7 i ho encerta. Isis queda eliminada i triarà en tercer lloc.

Llavors Thot diu que el nombre d'Osiris és 2, atès que ha vist que un cop descartats el 3 i el 5 ha proposat el 7 per a l'Isis tot delatant-se a sí mateix de que tenia el 2 (un altre nombre primer). Osiris serà el segon en triar.

Ha guanyat Thot! Tots estan intrigats: Quin nombre misteriós deu ser?

Thot destapa el seu vas. No hi ha res.

Llavors argumenta amb paraules reposades: "Al meu vas, cap joia no toca amb una altra joia. Això només passa si al vas hi ha una joia o cap joia. Al vas podíem posar 1 o 2 o 3 o...fins a 26 peces, però també hi havia l'opció de no posar-ne cap. Així que no cap o res també ha de ser un nou nombre".

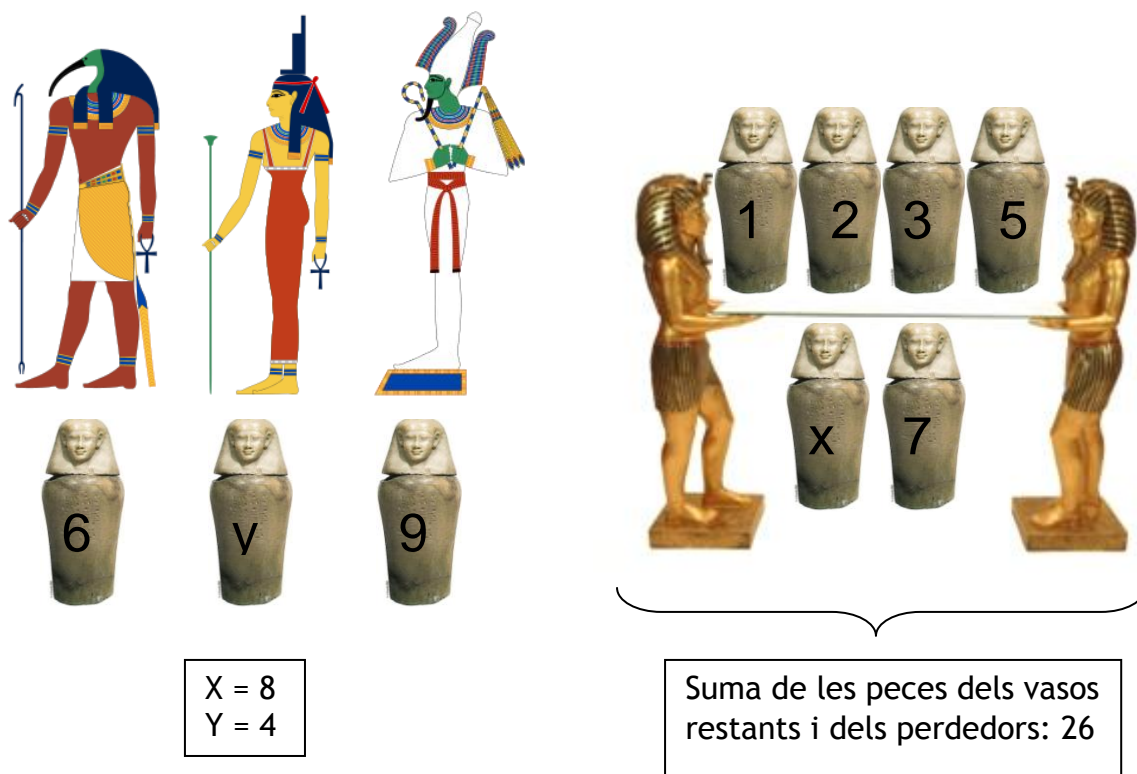
Pregunta del problema: Quin és el nombre de joies que hi havia en el primer vas canopi d'Isis?

Allò era summament interessant, veritablement un egipci va inventar el nombre zero i ho va explicar paral·lelament en aquest problema. Ara bé per motius que desconeixem i segurament mai sabrem, aquesta xifra no s'introduí en el sistema numèric egipci.

Els dos van anar apuntant en uns papers els càlculs pertinents. Ara es veien absorbits completament per l'enigma. Ara ja no existia res, ni tresors, ni frescos; solament la resposta de l'enigma. Passada una estona el professor va afirmar el següent:

Déu:	Nombre:
Osiris	9
Horus	7
Seth	5
Ra	1
Thot	6
Isis	4 o 8

L'home no era capaç de trobar la resposta, doncs com ell afirmava les matemàtiques mai havien estat el seu fort. Tot i això jo si que sabia la solució doncs era: 4. En una llibreta que portava vaig traçar un dibuix on explicava com determinar si era 4 o 8, la clau era el moment previ a que la quantitat de joies de cada vas canopi fos alterada:

Això provoca que si els vasos restants de la taula sumen 26 per força el vas amb vuit joies ha de ser al moble i el vas de 4 és el que té Isis.

La mirada del professor em felicità efusivament, abans que continués inspeccionant la sala. A poc a poc, em vaig anar adonant que totes les sales encara que estiguessin separades entre elles tenien la mateixa finalitat: preservar el saber d'aquella època, sorgit d'escribes i erudits. És com si tot al final s'unifiqués en tota una cambra, sota l'atenta mirada del déu de la saviesa i l'escriptura: Thot. Aquella no era la tomba del saber, sinó l'arca de Noé dels coneixements; que havia navegat a través del temps fins arribar a nosaltres. Aquell complex podem afirmar que era la cambra de Thot.